
NOBINSÄ VITTOR

SBKT DVKAR

KOMIGOSIZDAT-1935

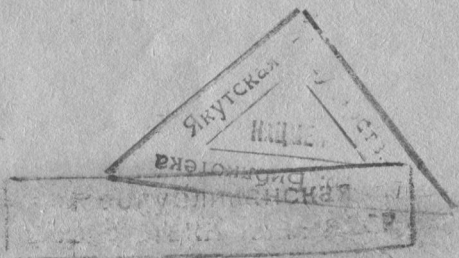

705
NOBDINSA VITTOR

С Ъ К Т Ъ В К А Р

ZEREBCOVŞAN KARPINSKIJƏЗ

РОЕМА

КОМИ ГИЗ
СЪКТЪВКАР—1935

*В. А. Савин. Сыктывкар
от Жеребцова до
Карпинского. Поэма*

*Изд. № 4 Уп. Обл. № 1330
Зак. № 1636. Тираж 1500 экз.
Сдано в набор I-35 г. Под-
к печати 3-1-35 г. Стат
формат 72×108, 1/32 1 печ.
лист 55 000. знак в печ. лис.*

*Редактор М. Доронин
Тех. редактор М. Шестаков
Обложка худ. В. Полякова*

MEDVOZZA JUKƏN

I.

Sьktьvkar!

Tenad istorija avu zev içət.

Tədəmbş, zik-рьr te karən en lo;

Kar nimsə novlədlan, çeştə en liçəd,

Şo da vetьmbn daj kujiməd vo.

    Noşo vo sajn te vəvlin „poçinok“,

    Kujimşo sajn te vəvlin „pogost“—

    Jogorej viçkoa, kvəjt kerka „çina“...
    Seşan, dert, karəzəbd zev ьzəbd kost.

Nemçəznad unator senzədlis tenə,

Vidləvliş una-ñin tədçana mort.

Sь jьlş pasjəstnь okota menьm,

Sь vьlə aşьm i sevgədlə bord.

2.

Mьjşa zvən-nə, mьjşa zvən

Sьktьv şiktьn kьlə?

Mьj-nə loi, mьj-nə kən?—

Senzənb şikt vьlьn:—

    Ez-ə nımьrtçь muşar?

    Mьjşa gaz-nə arьn?

    Ez-ə Katerina-car

    Piav Piçer-karьn?

Gaskə mədīs Šyktǝv ju
Katçəs nunǝ vasə?
Gaskə „Şypıçalən“ gu
Voşşīs pərnarəsən?

Oz-ə veŋçajıçǝ kupeç
Oroŋ pı Sukanov?
Oz-ə kirpiç kerka teç
Pətyr Mīs Sukanov?

Alli voīs ǝzǝd gəşt
Mıjan Šyktǝv şıktə?
Gaskə sıǝ taeəm çəşt
Ozǝr jəzǝd lıktə?

Mıjša zvən-nə kǝk lun çəz,
Kǝk lun pomsa şǝləm?
Məjla boştə tədtəm drəz,
Məjla polə şələm?

3.

Gaza-na ǝvlavǝv, puksīs ket ar-ŋın,
Mıçaa şıvgə ləŋ Šyktǝvlən va;
„Lasta“-ı, „Guşlı“-ı—jar vıšov zarŋı,
„Osvızǝvǝ“—vaxat kod vez ətava.

„Vojt“ vokǝn rəmälə „Zələtəj gərə“,
Veşkǝdvǝv—rozəm jag pəvsən Kıruv.
Jenezǝs ləzovat,—gaza-na pəral—
Gozəmlən mıçlunǝs ez-na zık kuv.

Səmyǝn-taj təççəmən sondıǝs kolççə,
Oz-ŋın zık gozşa məz jugərnas kǝ.
Šyktǝv şıkt turun-ŋaŋ idralıs—sojççə,
Aşjador kǝvlǝvlə vartan çap şǝ.

Buree vot etaeəm kadə da çasə
Troicasa vıçkoǝn zvən kǝptıs—brun!
Vo vəli—şızımşo kəkjamǝsdasəd,
Vaz nogən kadǝs—şeŋçabr dasəd lun.

Sьktьv sikt veçmaşis karsa ustavən:
Kujimšo kьz kujim „dom“ da kavak,
Dasəti lavka Sukanovjas stavlən
Tərgovla nuisnь ne koje-kak.

Voçəzən seni kьk jarmanga galskis,
Sekjasə bergavlis una kupeç—
Uştugьş, Jarenskьş, Sovdorьş, Lalskьş,—
Bьdən sen şjavlis şəm kьjan leç.

Buree vot etəəm kadə da çasə
Troicaşa viçkoьn zvən kьptis—brun!
Vo vəli—şizimšo kəkjamьşdasəd,
Vaz nogən kadьş—şeñtəvr dasəd lun.

4.

Jelışej Oron Sukanovьn val,
Bzgəməş Jurkjədlə peł potan gorən;
Gəştjasən tьrəma medьзьd zal,
Vina-sur vizuvtə gorəanьş sorən.

Tatçəs i voəm „sanovnikjas“—
Gordəj çinovnikjas,
Carskəj kolopjas;
Tuzjas Sukanovjas stāv rədnas, çeladnas,
Tatçəs i loktaləm çeranjas,
Ləstalan çuzəma popjas.

Səmən oz vuzraş tan prəstəj „şəd jəz“...
Tavak i ladan eьn gartçəma—ləz,—
Tayş vur val vьlə val oz-nin kov!
Stav plas medьзьd gəşt—Zerebcov.

Vələgda karşan, uskujnikjas nogən,
Katəma Sьktylə vəvlytəm mogən,
Bstəma sijəs nameştnik:
Vetly-pə, kəş seşşa treşnit,
Şeta-pə tьnd me seeəm prikaz—
Sьktyvly javitnь carskəj ukaz:

Çaktama Katerin-car

Şikt pıddi voştıny kar.

Sö taje gazıslan pomkaıys kani!

So mıjla kık lun çaz vataga zvony!

Sıktıvınen şikt nımyı tırbıt-nın kolama,

Talunşan kar nıman earıkışa olama!

5.

Vot, çinovnik Zerebcov

Kias voştis nañ da sov,

Suvtis, vıttı ızıd şpec,

Suis seşsa taeam reç:

„Uvazajemyje İca,

Gospoda i gospodıcy!

Talun şılisny „jelıcy“...

Menam şerdce veşelitca!

Katerin imperatrica,

Stavroşsijasa carica,

Kodi jugdada stolıca,

Kız mojdıkıvıjn zar-ııca,

Lezis milıšta ukaz—

Tanı voştıny kar kak-raz!

So-əd sudnyd—vıtkod zık!—

Sıjıs şetıs vava-car,

Talunşan med ez vıv şikt,

Medım vıli Sıktıvkar!“

6.

Medvozsa mog vıli Katalan seeam:

Unzyk çinovnikly voştıny vı, əzəs,

Pozıs med matışan, koknidzyk eeən,

Jonzyka torədnı ızalış jəzəs,

Ədjəzyk perjıny vot,

Mestavıv vılaşt med ez çot.

Sь ponda kar voštəm vьlьn
Ez jona n̄imkodas̄ komi muzik:
Šələmnas sijə sek kəlis—
Əsədças sь vьlə şəkьdзьk pik.

—
Tazi vot medvozza tədcana mortən,
Kodəs vaz Sьktьvkar əzзьv̄l̄is korkə,
Kod jьl̄ьs əni n̄in p̄amjat oz ov,
Vələma carskəj kolop—Zerəcov.

MƏD JUKƏN

1.

Menam poemaəj mojdкьv moz təcşə:
Zəңьda vištavşə, kuza, dert, vəcşə.

Pəra pyr vozlaңə gəgьltə,
Sьktьvkar vьdmə da nəgьltə.

Voşlavnь-tazjaşnь vəli
Nəvədəm tuj kuza vagьl̄.
Əkmьsdas vo sajьn, təl̄ьn,
Sьktьvkar vizədlis Nagel;
Tajə—gubernə Palataş
Lok upravljajuseəj,
Sьkəd zandarmskəj polkovnik eəe —
Soprovozdaјuseəj.
Şərs̄p̄n̄ьs kьskisn̄ь najə, kьk brat,
Nol ьzьd puska da kьkşo saldat.

Karьn vstreçajtisn̄ь najəs, dert, vura,
Nəңən i solən da vindaən-surən.

Roč muyn gr̄mzalis Mikulaĵ sar *),
 Mort vitæg, pletavlæg ez vəcľ vovškov,
 Sьktьvkar vөll sek əkruznəĵ kar,
 Voropnas bergədlis ispravnik Volkov.
 Nageləs jona-nin vidčьsis sijə,
 Murtsa seš ruskuьs potmən ez dund:
 Kuləmdin šiktsa kreštana as kiə
 Vlastsə sek voštisnь, vəcľisnь „bunt“.

Tajə istorija unalь tədsa,
 Kət sešsa vьlpəv tan en-nin i giz,—
 Kьz seni petkədlis lokalan ədsə
 Gələva—Kiprusov Ənišim Gris:
 Vot perĵis—vojtyrəs rozgaən nəĵlis,
 Ez vizəd, em abu mortьslən šəm,
 Unaəs koloda piə sek jərtlis,
 Təvsərn novlədlis zik paš ni kəm.

Seki kreštanalən tьri terpenije,
 Kļačəšis, gərzzašis lolalan tuj,
 Skərmisnь—voštisnь ašnьs „pravleņije“,
 Med sešsa Əniš Gris nьrsə oz šuj!

Gubernə karšaņd komiəz ьln,
 Buntujtčəm kusədнь on drugən vo,
 Sijən kreštanskəĵ vlast Kuləmdin vьln
 Olis da bergalis vьdsə kьk vo.

3.

Əniš Gris zerĵalis, pinjassə ĵiris:
 —„Petkədlə, trašičə, tijaņlь puz!“ .
 Šo đas kreštaninlən kiššis pəš vьrьs,
 Kətədis Kuləmdin šiktľš lьm ĵuz.

*) Mikulaĵ I-j.

Šibbrā ɛstisnɛ kəkjamɛs mortəs,
Na piɔʃ ņekod ez bergədɕɛ vər.
Tazi vot ɕegisnɛ ʃenɛstəm vordjas.
Zugɔla ņuklaʃis ʃəd parma vər...

So kueəm vəli lok Nageɫən mog—
Vəçis kreʃtanalb rozgaa „ʃeça“,
Nem kezlə vunɫtəm „pozornəj vstreça!..
Sizi sek ʃiraʃlis ʃir-kurɛd sog.

Zvɔl vəvli—
ņinəm zik aʃʃaŋ ez ņemuɟt ņi mojd me,
Vo vəli—
ʃurs da kəkjamɛsʃo ņelamɛn kojməd.

K O J M Ə D J U K Ə N

1.

Vɔjim pəsləviça roç:
„Deŋ i noç pə—sutki ‘proç“.
Zura kɛelələ mu ʃar
Sondi gəgər—zur ņi zar,—
Təv da tulɛs, gozəm, ar;
Munam ədjə—sur da sar,
So-ņin, məd Mikulaj car,
Sɔktɔvkar—ujezdnəj kar.
Oz-ņin eea deŋga lot.
ņekod vojsərəz oz vod.
Kɔz-nə olan əd oz sod?
Jujas kuza „polnəj kod“
Zvarkjə-vetlə pəroxod,
Jəzɛs zuə sad i kod,—
Tədannɛd-kə. vois vot
Devjanoʃto voʃmoj god.

Kar uliņas leišān
 Kujim rāma plājasān.
 Pristan dorā leččān
 Popjas zivju spājasān;
 Bārsānns sen gānīta
 Nan-solān kupecestvā.
 Sobor jara zvānīta,
 Būtā praznik „všecestvo”.
 Kēsān činovnikjas,
 Karsa stav sanovnikjas,
 Ņstavnāj polkovnikjas,
 Kēsakod cerkovnikjas,
 Zastatnāj dukovnikjas—
 Nač „svatāj ugodnikjas“...

Suvtalisn spājasān,
 Una pāvsā tasjasān.
 Zolānik tāv kēsādā
 Popjaslēs jar kēsānsā—
 Jugūd sāvķ podrašnikjas,
 Dona pārča rizijas;
 Jurēn varxat sapkajas—
 Škufja-kamilavkajas.
 Kupečas zik ātkodēs
 Mort oz torjav mukādēs;
 Ruskupēs—čud-gukodēs,
 Čuzāmnēs—majtāgkodēs,
 Vasjasnēs—ičmonkodēs,
 Lāvdomnēs—bznōnkodēs,
 Jurnēs—raka pozkodēs,
 Nērnēs—kolaozkodēs,
 Lāzov-gārdov vizaēs.
 Činovnikjas koskēsēs
 Kupāņiča kizaēs.

3.

Talun tan velikəj knaz
 Sergej Ələksandroviç.
 Jugəđ kiza carskəj gəšt,
 Abu kişşəm salopaj.
 Megəlb moz on su „əšt“

4.

Voligas unaləş unator gors knazəđ „lɔjəma“:
 Belogolovləş sek pudzənjə şterlad „kɔjəma“
 Komi izdeljejas sepəma, gorsəş med pətas,—
 Mɔj vələm kazitças—
 Sijəs-i kuz kinas sətas.

Ənəz-na tədənb knazeskəj koləşlun sələş,
 Vəcləma zev vəsoçajsəj da miləšta „smođ“
 Munigas şərsəş eəe nuəma vəstavka vələş
 Vɔlgortsa maşterləş
 As vəçəm vɔl fis-garmon.

Inkin kupeç sijəs novlədlis aslas bur vəvnas,
 Leççədis pristanəz, viççəşis kəni „Царевна“.

Sɔktɔvkar „gəštəs“ vər kollədis ez „kak-ɔivud“—
 Jurgisnə zvənjas, „ura“-jas da „şəşt(livə) put!“

 NOĬƏD JUKƏN

1.

Səjta-vetla, gonjala,
 Jurəđ duməj çukja,
 Karləş vədməm donjala,
 Təđçan jəzəs lukja.

Pəra vozə vizuvtə,
Kəzəd nemə pəris.
Vərzədlətəm iz uvti
Oz pišt valən nyr̄s:

„Velikəj“ kəz voləmşan
Əkm̄s vo-ŋn vesjis,
S̄ŋitəv ləŋ oləmşan
Kərd ez zev vezş;

Vozza moz vek məritçə,
Bur kəsan ez paštav:
V̄l̄s̄ k̄ptəm-strəitçəm
Tədç̄mən ez paşkav;

16
K̄rd̄ gaz ez k̄rt̄vl̄,
K̄r̄ n̄e k̄r̄—çəv serəg...
Vaz moz sl̄vgə S̄kt̄vl̄n
K̄r̄v̄ kl̄uçəş bereg.

Korkə goruv tur̄ltças
„S̄p̄icalən“ gūs,
Korkə sobor tur̄ltças
Jurnas S̄kt̄v̄ juə.

2.

Ləŋa kət S̄kt̄v̄kar zumvzis-olis,
„Tədçana“ jəz̄d taj p̄rna-zə volis:
Əkm̄s̄so şiziməd vōn-na, to,
Vizədlis kər gubernator Xvostov;

Askəd̄s̄ zəŋ ekspedicija vajlis,
K̄r̄ş-na ɤləz̄k̄ sijə sek kajlis,—
Carskəj pravitelstvo ɤst̄lis, dert,
Mog vəli—tədmavn̄ ukvasa n̄erp,

B̄d gubernator sek guşən i javə
Aslas gubernəş̄ kəvt̄lis embur,
Çəe i Xvostov zil̄is p̄r̄j̄n̄ slava,
Jona zev zugədlis, vert̄lədlis jur.

Kapitalistlən moz bergalis dumьs,
Sьbь med zeptas eəe vizuvtis ɲerp,
Ukvaə tojlalis sijəs gorslunьs,
Açьs med eəe vəli akcioner.

Vetlis-əd setçə da boštis uçastok—
„Stolbopromьslennik“ loi Xvostov.
Seəəmьs vənləvli seni zev çastə:
Çəktas-kə kolьslun—mьjьs oz kov!

Gaskə i zьbьl eşkə ɲerp vьlad səlis,
Ez-kə Xvostovlь lo padmədçьs sen:
Ukvaəd Kardor gubernəən vəli,—
Kьptylis kьk gubernatorlən ven.

Ukvasa ɲerp vьlə kьkşo vo çəzən
Una promьslennik zerjədlis vom,
Səmən pyr zьbьltorsə sullisnь ləzən:
Nekueəm ɲerp-pə sen abu daj pom!

Kodjas ez nokşьvнь Ukva ju verdьn:
Graf, general, kapitan i kupec,
Gors jəzlən ɲerpən jur vezəryьs verdli,—
Kodi sen gьryьs mosenstvo ez vəç!

Pervoj Navatov sen karaşin vəçlis,
Peç Prjadunovlən sen sulavlis „ean“,
Na vəryьn una-na, una jəz zəzlis,
Səmən taj ɲerplən ez voşşьv kьz kran.

Kьzi-nə Ukva sek vəzьpнь vermis,
Novel-kə ɲerp vьlьn vəli koroļ?
Kəlymən koznəvlis vьd inzeçerəs,
ɲerp med ez şur—konkurent med ez lo.

Pomaşis çəstniklən Ukvaən zəzəm—
Zvangis Oktabr nalь gorsənyьs krest.
Əul sen socializmlən promьslennost ədçə—
Uçalə Ukva-Peçerəsa trest.

Jærməm gors kəjin-kə sojantor azzə,
 Kor sijəs kvaŋitn̄ piŋs oz suz,—
 Ergəmən s̄vlasə setçə da tatçə,
 Sardjalə, çersaşə—kok̄s oz muz,

Dulvās—luv!

Buḡl̄s—zuv!

Vo m̄st̄i S̄ktykar tād̄lis-na vara,
 M̄j̄s̄ Xvostovəs siz peslalə sog.

— „Verma me sun̄:

Mu-rȳ kət muna,

Noveləs skonjala,

Ŋerpl̄ tuj vošta.

Peçera jita me Ezvakəd, Ovkəd,

Şiv̄rşan talanə tavar med loktə,

Şiv̄rə mədəda vatujəd, dert,

Una şurs pudjasən ukvasa ŋerp!

Og-zə me çəvt

Etaəm m̄vpl̄!“

Ры̄г̄с̄-ры̄ „deləə voştçis“ Xvostov,
 Niət̄i lišn̄j lun kar̄n ez ov,—
 Kueəm sen ŋuzmaşəm, vir̄d-kə ružə!
 Ezvati svark̄n̄itis veşk̄da M̄s̄əz,

Set̄şan rȳzjasən k̄k M̄lva kuza,

Kvajt lunən vois i Peçera v̄l̄əz.

Guļajt̄is „Межень*-ən Peçera v̄l̄əd,

Iz k̄r̄ja s̄əz vizuv Euḡrəd v̄l̄əz,

K̄s̄aşlis təlalan Təvpoz-iz j̄l̄ə,

Vidl̄alis vasəd-ŋur kovtasa b̄l̄ç.

B̄l̄çşan Soşvaəz*) avu zev ь̄l̄n̄:

„Pozə-pə tuj voşt̄n̄ talan i s̄lan̄“.

*) Об julən voz.

Gortas vār munigān suvtlis-na karā,
Vištalis zev zamečatelnāj reč**):

Къу вьлн вѣлѣма mortъд zev varov—
Мьлсѣ sen vomъсѣ Хвостовъд ez lez!

Әни ми vermam-ņin veškъda sunь:
Vessārē sәjtēm oz ņekъtčә tuj!
Ponjaslән uvтčәmъd koršәņ ez vәv!
Sәmъn-әd uvтәmsә novlәdlis tәv,—

Sekiša strojә
Uvtlisnъ rojә.

Kapitalistjaslән ez vәvlъ mog
Vojvъvlъ lәšәdnъ kърәdčәn nog.

VITӘD JUKӘN

1.

Pәgәd vozә rьг vartčә,
Vozә i къvburәj gartčә.

Koļi Хвостов вәрн dasәti ar,
Uzalbъ čuzjis-da—turvълtčis car;
Regъd Kerenskijәs čergәdis plašt,
Košъstis ъзд Oktābrlән gьm-čard.
Ročmъn pukšis sәvetjaslән vlaš,
Putkълtčis uzalbъ jәz vьlbъ nart.

Kapitalistjas sek skәrmisnъ, dert:
Nalb-әd, ponjaslъ, matъsmә šmert,
Seki vot kърtis grazdanskәj vojna:
Әtvьlbъ dasņoļ dәрzava

***) Vизәd kņiga: „Б. В. Бессонов. Поездка по Вологодской губернии в Печорский край к будущим водным путям на Сибирь“, 213-220 listvokjas.

Væçlîsn̄ l̄z̄d oblava,
Kollî zik kip̄das pašta strana.

2.

Turəvən jirkədîs vojnalən vîls
Vojv̄vtî, Koml̄əd eəe,
Mîllerlən vandās un̄aəs vîls,
Zertvās—artavtəm seət.

Uzalb̄s komî j̄z nek̄or oz vun̄əd
Əkm̄s̄šo dasək̄m̄s̄əd voša lok ar:
Seki, nojavr t̄alb̄s dasnōl̄əd lun̄ə,
V̄l „gubernator̄s“ vstreçajtîs kar
Zv̄nən da naçən î solən,
Oz̄rjas gorzîsn̄ „çoləm!“

Bel̄əj more vadorşan,
Vojv̄v karşan—Kardorşan
K̄əjinən pesk̄l̄t̄çîs Latkin.

V̄ər-ryr vuzîs Udora,
V̄əln̄əj Ezva ju dor̄ə
Petk̄ədîs komîl̄ kapkan.

Aslas vanda-şajkanas
Pervoj voştîs Ajkina,
Set̄şan m̄əd̄ədçîs tuj̄ə:

Vir̄ən tuj̄sə s̄l̄əd̄ə,
Med̄bur j̄z̄əs ḡl̄əd̄ə,
Lovj̄ennas juk̄m̄əsə şuj̄ə.

Zverl̄ən uz̄sə v̄ç̄ama:
Ezva, İzva, Peçera
Un̄alb̄s nuisn̄ s̄ojjas.

Med̄ym mez̄ən ovn̄b̄sə,
S̄avet v̄əsna lovn̄b̄sə
Puk̄l̄îsn̄ un̄a gerojjas.

Taz interventjasľ kesjašis Latkinьd
Puekylis komily v r prata gez,

Med eškə vər tatçə vozza vlašl slarkьnь,
Bmzis med nart-ulьn uzalьš jəz.

Sylən i məd mog-na vəli zev ьzd:
Piškədnь Komi mu vomən vьl slak*),
Ləšədnь jezьd vānditjasľ mьzəd,
Vjatkalañ petnь, kən ruztis Kolçak.
Uzalьš komi jəz vьbьsə
Ez vozaš Latkin,—
Sijəs mi kusplesa kьməsas
Çorьda zatkim!

KVAJTƏD JUKƏN

1.

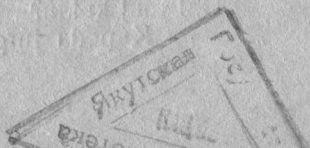
Vragəs zuejim.
Mirnəj uzlən
Çazьs kutis kьvnь.

Şələm jəktə,
Kadьs eəktə
Kьрьdzьka şьvnь.

Vazьs vesjə,
Stavnas vezšis
Bəzd strana mijan.

Ziła mədim
Çorьd ədən
Teçnь Industrija..

*) Tuf.

Lunbş lunə
Gaza sumən
Кьртəнь gigantjas.

Uz udarnəj,
Əd udarnəj—
Kodi kodəs panjas.

Şiktşan karə—
Ətmədarə
Nuzədcisnə posjas.

Şiktsa vrəgəs—
Gors kulakəs
Bertəнь kolhozjas.

Тьrmis şmetka,
Pjatiletka
Тьrtim mi ɲol voən.

Рьrim mədə,
Бзьd ədən
Klasstəm oləm voə.

2

— Komi parmaəj, parma-vərəj, te,
Кьzi kollavlim vazən pəratə?

— Şustəm sьjasən vəli suvga.

— Komi parmaəj, parma-vərəj te,
Кьzi kollalan əni pəratə?

— Gaza gələsən gōraa uvga.

— Pozəm jagəj, te eapa sulalan,
Vazən mьj tədlin?—tensьd jualam.

— Stьnitəm-surgəm.

— Pozəm jagəj, te eapa sulalan,
Əni mьj kьlan?—tensьd jualam.

— Кьрьda jurgəm.

— Miča jegyrəj, kerča jegyrəj,
Vazən mɔj vəlɪ tenad gəgərɪn?

— Vasəd da kɪn.

— Miča jegyrəj, kerča jegyrəj,
Əni mɔj kɪptə tenad gəgərɪn?

— Oləmlən vɪn.

— Jagəj, jegyrəj, vər jol dorəsəj,
Mɔj-nə vizlisnɪ tɪjan morəsəj?

— Zuj.

— Jagəj, jegyrəj, vər jol dorəsəj,
Mɔj-nə pištəma tɪjan morəsəd?

— Tuj.

— Kodi vuzraşlis tɪjan mɔsjasəd.
Kodi ovlvɪlis gaztəm pɛkəsəd?

— Pətka da zver.

— Kodi gulajtə tɪjan mɔsjasəd,
Şylə-jurkjədlə gaza pɛkəsən?

— Pila da çer.

— Parma morəsəj, mɔj nə pɛkəsəd em?

— Ozɪrlun eem!

— Kɔmɔn vojas-nə tɪrmas pərjɪn vən?

— Zev una nem!

—
Tazi voşkovtım vɪlş-vɪlə,
Nemən məvpaləm loi zvlən.
Vylə kɪpədçim dasvit voən—

Byttə şoən!

Vojdər ta vɔjəz i şo voən

Ez lo voəm.

Vɪ kultura da ekonomika
Teçnɪ otsalə avtonomija.

Tenad vьdman  djas gьrьs,
 Vьl, s vetsk j Sьktьvkar!
 Vьdman zvoja,  nimkod pьrьs,
 Pьekad ьrj  k sjan zar.

P ra ez-na kol zev una—
 Dasvit vo s vetsk j nem,
 A te kьzi voz  munan—
 Zik z vezьsis van i vem.

Zuikj n puan ьzьd gaz n,
 Vojd r taj s t dlin — en?
 Mьj ez v vly  ekor vaz n,
  ni unator  in em;

Stavs  tenad vezьsam jьlyь
 Veьig artьstnь on kuz:
 Ez- d eea v cьь vьlyь
 B rja daskьk vonas kus!

So—te g g r vьl zavodjas,
 Kьpt  kьk vьl kombinat,
  uz , vьdm  taj  podjas
 Komi proletariat.

Kьmьn kerka vьlyь-vьl 
 Suvlis tenad mor s vьl !
 K n  evaz n v ll kusin,
 Setc  vьl po olok  uz .

Vozza nemьd v vli remьd—
 Sartas  iь da kara in,
  ni elektro em tenad,
 Vojvьd  zj —jor   in.

Em ь muk dp l s vьljas,
 B rja kad a vьljas—vot:

Şardlənə avtomobiljas,
Çastə zurgə samolot.

Ovməs kərtəm munə vura,
Vezə tensəbd çuzəmban.
Siz-zə pərgə vıl kultura,
Vezə tensəbd olanşam.

Къмын техникум ас вердад,
Кәни кәлитчә выл кадrl
Em pedvuz, kultura kerka,
Radio, kino-teatr.

Komi kəvly voşsa əzəs,—
Vazən nekod taz ez çajl!
Komi kəvjən vьdmə, ədzə
Nekor vəvlytəm peçat.

Јенль eskəm oz-ңin l'çкь,
Быri zvənlən ləvtan gor:
Razim ьзд Štepan viçko,
Razşə varğyltçəm sobor.

Бзд ədən lunьs lunə
Tenad strojka vozə munə,
Kołə nəsta vitvo-məd—
Tenə seki on i təd.

Ta vьjəz vajədis komilyş oləm
Leninskəj nacionalnəj tujviz;
Sь kuza munigən vərə og koļə,
Sь vьlyн teçşə tan socializm.

Ськтьvкар!

Te vəsna nekod ez təzdьslyь vazən—
Pop-ңi, kupeç-ңi, çinovnik-ңi, car,
Əni te ovmədçin vыл olan gazən,
Əni te socialistiçeskəj kar!

ŞIZIMƏD JUKƏN

1.

Təvşə kəzbd eskbn ulbş
Çuzəmbansə mlyççə mu,
Mezmə lamədan ji ulbş
Bzgig tırji Səktv ju.

Vosşə paşkd ota Ezva—
Komi mulən tu;pod sər:
Voə təvar voçəz kezlə,
Munə mişlon kubjas vər.

Ədjə şujşə vizuv tulbş,
Majəs vestə sonbd ju,
Şinnad azzan mulbş, pulbş
Vəççəm-vezşəm lunbş-lun.

Sondi—vəvşan poduvjasəz
Nımjaləmən zorvizə,
Una rəma kozuvjasən
Pərtmaşənb zorizjas.

Gəgər stavbş lovzə,
Dolbdzəka ovşə!

Mubş, vabş sonalə,
Bvlavylbş oçalə.

Rytja kba asja çojbškəd
Zirbd perlamutrən vorsənb,
Brillənt lunbş krustal vojbskəd
Munan tujən ətuv sorşənb.

Vorsə miça gba şerjasən
Bvəv, vizvəv petas—səvk,
Gaza rasbn, kərbd kerəşbn
Jurgə-kəkə təzdtəm kək;

Mort i lebaç, zver i pətka,
Stavb's radlæ—tədə gaz,
Sizi tulb's eaktə, jətkə,—
Neboç, on lez sogşan blaz...

Tuvsov gazən tərə morəs,
Çukjən vojlə niimkod, sud.
Jenez—ləz lazurnəj more,
Muez—nuzviz izumrud.

Torja jona şələm radlə,
Torja ədjə vetlə vir,
Kor te olan kəptan kadə,
Kor te strəitan vyl mir.

Tulb's.
Gaza təlb's juç,
Dasəkimb'səd lun.

Karv'v tər gaz s'jasən,
Vorsə kumaç g'jasən:
Lomalə gərd plagjasən,
Lajkjələ plakatjasən.
Sevgədəm bord s'vjasən
Çoləmalan k'vjasən,
Nuzvizənb' tasjas —
Paşk'bd lozung-plastjas.

Top'bd stroja radjasən,
Vylə leptəm plagjasən,
Praznik nogən vəççəmən,
Uliçjasəd leççənb'
Goruv — S'kt'v ju dorə
Una jəza çukərjas.

So taj, so taj leççənb',
Pristaң dorə leççənb',
Uliç kuzmäs zəvtçəmən,
Uliç vomləs bərtçəmən:

Əzjan çuzəmbanjasən
Komsomollən radjas,
Targan varabanjasən
Pioner otradjas,
Əteə tuvçan kokjasən
Velədcьş revjata,
Posni gərd plazokjasən
Dolьd oktav'ata.
Seşsa kultarmejeçjas,
Seşsa profsojuznikjas,
Zumьd gərdarmejeçjas,
Sənəd fizkulturnikjas.
Karberdsa kolhoznikjas —
Bavajas i muzikjas, —
Una jəz-kolonnajas.

Jurgə şyləm, muzyka,
Jurknitlas „Budonaja“ —
„С неба полуденного“,
Kokсь gьrkə tujvьvti,
Kьlə zueьd *„ать, два, три!“*

Şyləm-vorsəm gorjasən
Matьsməнь vьdlaşan,
Veralan uzorjasən
Kazitçəнь vьbьşan.

Vador pələn radjasən,
Buzəd pələn zəzjasən,
Suvtalisнь qimkod-ryr —
Pristaң əzьn jəzən tyr.

2.

Комьн kojməd voşa jun.
Dasəkmьsəd lun.

Sondi kaçis lunsær kadə,
Kıştə medjar sonbd goz.
Uvşaq Sьktyvkarə katə
Təvzan İestukjasa „Вождь“,

Vozas ruзə „Большевик“,
Bəras guekə „Сысола“,
Veştas, vorsig tьrji zik,
Uklad levaç kьelalə.

Ыьд кьрьд jurgəm gorə
Matьsmisнь pristañ dorə.
Suvtis miça vəççəm „Вождь“,
Seşañ kopraşə starik —
Jezьd jurşi, jezьd tos,
Aslas tusa içətik.

Sьnəd poti çoləm gorən:
— „Med-zə olas jort Karpinskij!“
Pionerjas ətuv xorən:
— „Çoləm, deduska Karpinskij!“

Viştavlisнь əzjan reçjas,
Una lozung jurgis sen,
Taeəm ыьд gaza vstreça
Sьktyvkar ez tədlь nem.

Oləm kьrədan nađejanьm
Mijan nəsta sodas dert:
Əd Nauka Akadəmijalən
Tatçə vois prezident.

Єəе uçonəj jəzəs vajis,
Tədmavnь med Voşьvьv krajьş
Una pələs ozьrlun,
„Gaskə“-nog med uz ez mun,
Kьşşurə med vьn ez zmitçь,
A naukakəd med jitçis.

„Ть војтѣстѣ, та војтѣстѣ,
 Век оз војтѣст? — Ішѣрга“.
 Виштѣј естѣ... дум век ѣстѣ —
 Вошсѣ век вѣл виѣрка.

Зѣревоушѣн пѣра коли
 Шо ветѣмѣн куѣим во.
 Кадколѣстѣс аву зѣла—
 Он друг ѣѣѣстѣмѣн во!

Кималасѣн мунам рунѣис,
 Некод ѣдзѣдѣс ез вѣн,
 Кадѣс прѣста сизѣ сунѣис —
 Тѣдѣѣтѣг да сѣнитѣв.

Кѣз-нѣ ешкѣ кѣптѣм ѣдзѣс,
 Сек, кор култура ѣзѣс
 Вѣли игналѣма — голс?

Аѣи тѣхнѣкаѣн вѣтѣис,
 Аѣи немнас буртор вѣѣис
 Ваз месѣанскѣј Устѣсѣолск?

Но Октавр ваз пѣзсѣ гѣрис,
 Ушѣ јѣѣ мѣс вѣлѣс гѣра,
 Пукѣсѣс суда долѣд пѣра—
 Вѣл, социѣлистѣѣскѣј ера.

4.

Вѣзсѣс олѣм, сѣвшѣм мѣд—
 Вѣдлун јармѣ вѣдман ѣд,
 Мѣјан тѣхнѣка, наука—
 Вѣд из вѣлѣн јон роука,
 Зумѣд, ѣорѣд родув-из
 Тѣѣнѣ миѣ социѣлизм.

Munan tujnym oz-nin vos:
Avu sbyš kezan voz,
Mijan veškьd rulevəj —
VKP(B) vojevəj.

Vizədləj səvetskəj muşerpas vьlə:
Vəlgəda karšan da asьv-voj vьlə
Paškьda livkvizə zev ьzьd kraj,
Vojdər seš olьssə on vəli çajt.

Kən vəli oləmsə taļtçəma
Dikošt da patriarxaļseina,
Kod vəli ssьkaə ьstalan inən,
Kəni, şəd vər kьnzі, ez vəvьlь ñinəm, —

Əni promьşlennəšt kьralə sen,
Sьlən jon poduv daļ petas-nin em;
Gumovttəm ozьrlun murьekьn kujlə,
Sьrkjalə kovtasьs Peçera julən:

Ukva da Izva —
Vazən kən vьdtьşlis pətka da zver,
Svuçkə kən şinvakod səz Ukva ju, —
Tіman-iz şəməşьş mutkьrtə ñerp,
Vər səryn, mojdьn moz, vьdmə Çivju —
Zik vьl promьşlennəj kar.

Usva da Kozva —
Vojvьv polarnəj krug saļjn
Mu pьekьş şəd zarni kaļə,
Şaxtajas voštəny izsomlьş morəs,
Kərtuj sen goļskьşşə Voj more dorəz:
Vorkuta — Jugorskəj sar.

Una i mukədtor em —
Vojvьlьn ozьrlun eem!
Nemçəzsə məritçis pьdьn i erdьn,
Parma vər səryn i una ju vьrdьn.

Zev ʒyɔd mogəɔn kompartija ʒyɔdɔ:
 Ləʒədnʲ vaz okrainajas pʲyɔdʲi
 Kʲyɔd kulturnəj rajjonjas,
 Oləm med gəgəɔrɔk jonmas.

Nacionalnəj „kitajskəj ʒtəna“
 Mijanʲn avu-ɔn daskvajtəd vo:
 Ətrʲyɔjə səvmə səvetskəj strana—
 ʒər-inʲʒ dorʒaslən kolʒʒəm oz lo.

Mu vezʒan pəɔa!
 Məd pʲatiletka kadkolastʲn
 Komi mu pəɔə
 ʒyɔd promʲʒlennəj oblaʒtə.

Sijən i vois brigada nauʒnəj,
 Vajis Karpinskij jort aʒʒs.
 Med sijə ozʒlun tədmalis ʒuʒki
 Peʒera kovtasʒs: vidlalis, azʒis,
 Artalis, urʒitis, indis zapasjas,
 Ləʒədʒis, seni nauʒnəj uz vaza.

ʒyɔd uz nalən—
 Neməvəj pɔɔtədsə pəɔnialʒs raznʲ,
 Sʲ vəsna talun
 Stav Komi oblaʒtlən,
 Stav Vojnʲv krajlən vur pʲazɔɔnik,—
 Medkʲyɔd ɔimkodən, gaza da jara
 Nuədʒə pʲazɔɔnikʒs, dert, Sʲktyvkarʲn.

Tazi naukakəd jitʒəɔnʲ uzjas
 Mijan kulturnəj səvetskəj stranaʲn:
 Sʲn-əd kʲyɔtəmlən medvʲna vuzʒʒs,
 ʒuʒlun-i, vʲnʒər-i, stavʒs sʲ saʒʲn.

Pʲyɔis-ɔn Komiə gʲɔɔmalan pəɔə,
 Zumʲda tuvʒtəɔmʒʒs pəɔma sər vərə—

Švačkādīlā-ǂzgā promǂslennāj gǂ:
Goralā ņekor-na vǂvlǂtǂm sǂ,
Zelǂdǂā ņekor-na vǂrzǂvtǂm vǂn,
Vǂr veštǂ kǂpǂdǂā—zavodskǂj ǂp,
Pǂrǂmalǂn sonalǂ morǂsǂs—pǂm,
Sǂlǂ Voj tundralǂn nemǂvǂj kǂn.

6.

Komi oblašt—Sǂvǂetskǂj Sojuzlǂn zveno,
Ašǂnǂm mi—socialǂizm teǂǂsǂ armǂja,—
ņekor oz lovzǂ tan, ņekor oz lo
Nacional-burzuaznǂj „Blǂrmǂja“!

Medǂǂakǂd pǂrǂabǂs ǂlǂ-ņin kolǂma,
Pǂram kulǂturnǂj, zazitoǂnǂj olǂmǂ —

Setǂā vuzǂm

ǂestnǂj uzǂn.

Vǂrǂmašǂnǂ vǂrǂmam,

Vǂrǂmǂmǂjas pǂrǂǂmǂl

Ta vǂlǂ velǂdlis **Lenin**,

Sǂ tujǂd nuǂdǂǂ talun

Šuš ruǂlevǂj, ǂzǂd genǂj,

Rǂdejtǂn vozǂd—mǂǂǂn **Stǂlin**.

JURINDALBŞ

(listbök)

Medvözsa jukän	3
Mäd jukän	7
Kojmäd jukän	9
Ňoläd jukän	11
Vitäd jukän	15
Kvajtäd jukän	17
Şizimäd jukän	22

KNIGA LBDDËŞJAS!

*Taja knigasə lëddəm vərın giz assəd otzəvtə.
Kueəma kazitşis, mbyə velədis poeməbs, mby jëls
eşkan vozə kəşjin lëddənb.*

*Otzəvjəs ɛstəj taəəm adres kuza (pozə markatəg)
**Səktəşkar, Səvetskəj, 24. Komi GIZ, xudozestvoa
literatura jukəd.***

KOMI GOSUDARSTVENNƏJ IZDATELSTVO

VUZAŞŞƏNԝ VԵԼ KNIGAJAS
KOMI PISATELJASLƏN

ILJA PԵՏԻՆ—„ZAPAN“
Vişťjas

PEԶ GEN—„BERGƏDԳIS“
Vişťjas

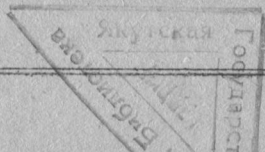
VL. LATKIN—„VԵԼMƏDƏM LUNJAS“
Poema

IZJUR IVAN—„SUD“
Kolxoznəj vişťjas

Knigajassə pozə suzədne da nəvne: SԵKTԵVKARԵՏ
KOMI GOSUDARSTVENNƏJ IZDATELSTVO
MAGAZINԵՏ (KOMMUNISTİԿESKƏJ, 3).

Donъs 1 sajt.

43476